

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 19 листопада 2020 року)**

**Київ
2020**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 19 листопада 2020 року)

Київ
2020

Редакційна колегія:

Черней В. В., ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Гусарев С. Д., перший проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С. С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Никифорчук Д. Й., начальник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Саковський А. А., директор навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Самодін А. В., завідувач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Патик А. А., завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Примак Р. М., в.о. завідувача кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ;

Пясковський В. В., професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Корольчук В. В., провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 19 жовтня 2020 року (протокол № 2)

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, несуть автори

Актуальні питання криміналістики та судової експертизи
А437 [Текст] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 листоп. 2020 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 461 с.

УДК 343.98

ЗМІСТ

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Черней В. В., Чернявський С. С. РОЗВИТОК КРИМІНАЛІСТИЧНИХ НАУКОВИХ ШКІЛ У НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ	17
Біленчук П. Д., Малій М. І. КРИМІНОЛОГО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ЕЛЕКТРОННОГО ЗЛОВМИСНИКА.....	21
Ващук О. П. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС СПЕЦІАЛІСТА З НЕВЕРБАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	24
Гора І. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУДОВО-МИСТЕЦТВОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	26
Кірін Р. С., Коротаєв В. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОЇ ІР-ЕКСПЕРТИЗИ: ФОРМА ВИРАЖЕННЯ ТВОРУ	29
Колесник В. А. ВПІЗНАННЯ ОСОБИ ЗА ТАКТИЛЬНИМ ОБРАЗОМ	32
Корж В. П. КРИМІНАЛІСТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА МІСЦІ ПОДІЇ	35
Котляренко Л. Т. ОПТИМАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ДНК-ДОСЛІДЖЕНЬ БІОЛОГІЧНИХ СЛІДІВ (СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ).....	38
Лук'яничков Є. Д., Петряєв С. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ЗА ІДЕАЛЬНИМ ВІДОБРАЖЕННЯМ.....	41
Пиріг І. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОВТОРНИХ ЕКСПЕРТИЗ.....	44
Полтавський А. О. ЗНОВУ ДО ПОНЯТТЯ «МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ»	47
Савка І. Г., Змієвська Ю. Г. ТРИВИМІРНА ПРОСТОРОВА РЕКОНСТРУКЦІЯ ВОГНЕПАЛЬНИХ УШКОДЖЕНЬ ЯК ОДИН З ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	50
Самодін А. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	52

Саковський А. А. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ДОКУМЕНТУВАННЯ В МЕЖАХ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ	56
Степанюк Р. Л., Перлін С. І. ДНК-АНАЛІЗ У СТРУКТУРІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ.....	59
Стратонов В. М., Михайлова Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЙ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	61
Чорноус Ю. М. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ У РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	64
Шепітько В. Ю. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ Й НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В УКРАЇНІ	67
Щербаковський М. Г. ПРОЄКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СУДОВО-ЕКСПЕРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ».....	70
Юсупов В. В. СУЧАСНІ ТАКТИЧНІ ЗАСОБИ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	73

НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Александренко О. В., Женунтій В. І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ	77
Амеліна А. С. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	80
Антонюк П. Є., Улещенко О. О. ПРОГАЛИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОЦЕСУ РОЗСЛІДУВАННЯ	82
Антонюк І. А. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВА, ПОВ'ЯЗАНОГО З ПРИХОВУВАННЯМ ФАКТУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛЬГ	85

Антонюк О. В. СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВЗАЄМОДІЇ ЗА ІННОВАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ АЛГОРИТМІЗАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО, ДЕТЕКТИВА, ПРОКУРОРА.....	87
Антощук А. О., Безрученко К. В. ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ТРУПА, ВИЯВЛЕНОГО У ВОДОЙМІ	92
Арешонков В. В. КРИТЕРІЇ ВІДНЕСЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ДО КРИМІНАЛІСТИЧНИХ.....	95
Атаманов О. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ	98
Бакаєва О. О. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ, ПОЄДНАНИХ ЗІ ЗГВАЛТУВАННЯМ АБО СЕКСУАЛЬНИМ НАСИЛЬСТВОМ	102
Баулін О. В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЯВЛЕННЯ ЕКСПЕРТОМ НАСЛІДКІВ КАТУВАННЯ ОСОБИ	105
Бідняк Г. С., Чечель А. О. ОКРЕМІ СЛІДЧІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ.....	108
Бурак М. В. ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СПОСІБ УЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	111
Вакулик О. О. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВООПОРУШЕННЯ.....	114
Васильєва Н. Ю. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	117
Васюга Ю. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ.....	119

Венгерова Ю. В. ТИПОВІ ПОМИЛКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТІВ, ОБШУКІВ ТА ІНШИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	122
Висотенко Ю. В. ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК.....	126
Власенко С. О. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ	128
Войтович Є. М. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОПИТУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКОГО ЗНИКНЕННЯ ЛЮДИНИ.....	130
Волошин О. Г. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ	133
Воробей О. В., Дідовець Я. О. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ ВІД ПІДРОБКИ МАРОК АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ	137
Гарашук Д. П. ОГЛЯД МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ.....	139
Гвоздюк В. В. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	142
Глушак Ю. А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЇ.....	145
Горюшкіна А. І. ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНТАКТУ ПІД ЧАС ДОПИТУ	149
Грига М. А. АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	151
Гриненко К. В. ТАКТИКА ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ОСОБИ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА	154
Гришко Ю. Ю. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО	157

Гукова І. А. ОСНОВНИ НАПРЯМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВА, ПОВ'ЯЗАНОГО З ПРИХОВУВАННЯМ ФАКТУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛЬГ	159
Дементьев М. В. ВНУТРІШНЄ ПЕРЕКОНАННЯ ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	161
Дікевич К. Г. ВПЛИВ ЗАХВОРЮВАНЬ ОРГАНІВ ЗОРУ НА ПОЧЕРК ЛЮДИНИ	164
Долженко Л. Ю. КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ: КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА Й ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	167
Драган Д. М. СТРУКТУРА КРИМІНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ В ІНОЗЕМНИХ КРАЇНАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	170
Єфименко О. В., Сафонова Т. В. ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛЯНИХ ВИРОБІВ, ОЦІНКА ЯКОСТІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В СУДОВІЙ ТОВАРОЗНАВЧІЙ ЕКСПЕРТИЗИ	173
Єфімов М. М. ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ	175
Котляренко Л. Т., Жеребак В. С. ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНОЇ (ГЕНОМНОЇ) ІДЕНТИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ	179
Жижин А. В. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ЗЛОЧИНЦЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕННЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ	183
Замула Б. А. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ, УЧИНЕНИХ ІНОЗЕМЦЯМИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	185
Злагода О. В., Безрученко К. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	188

Зюбрій С. О., Сініцина Я. О. МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ НА КУЛЯХ І ГІЛЬЗАХ	191
Іщенко Т. В. АСПЕКТИ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	194
Калініков О. В. ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ СЛІДЧОГО СУДДІ НА ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ (IN ABSENTIA)	197
Капустіна М. В. ПРИНЦИПИ РОБОТИ АВТОМАТИЗОВАНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	200
Каркоцький І. О. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ЯК КОРЕЛЮЮЧИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ТА ПОВНОТИ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	202
Кашпур А. С. КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ: ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ..	205
Кишкан П. Я., Савка І. Г. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТІВ МЕТОДІВ 3D МОДЕЛЮВАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ГОСТРОЇ ТРАВМИ СЕРЦЯ	208
Кобець М. В., Коломієць С. І. ВИКОРИСТАННЯ СЛУЖБОВО-РОЗШУКОВИХ СОБАК У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	209
Кононенко Н. О., Миронова А. С. ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ПРАВОПОРУШНИКА	212
Корольчук В. В. КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВІДШКОДУВАННЯМ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, В УКРАЇНІ	215
Костенко І. О., Кирпичова К. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ МОЛЕКУЛЯРНО- ГЕНЕТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	217

Котенко С. О., Талипова Л. А. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ, ЩО СПРИЧИНЯЮТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТІ КЛОПОТАНЬ І ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО НЕМОЖЛИВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	220
Котяш І. Л. ДОПИТ НЕПОВНОЛІТНІХ ПОТЕРПІЛИХ ВІД КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ.....	223
Кофанов А. В. ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ СПЕЦІАЛІСТІВ З РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПОДІЙ (ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ)...	225
Кофанова О. С. ОТРИМАННЯ БІОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ХВОРОБИ «COVID-19»	228
Кравченко О. В. КРИМІНОЛОГО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СЕРІЙНИХ УБИВСТВ	231
Кравчук О. В., Копанчук В. О., Остапчук М. О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ.....	234
Курилін І. Р., Атаманчук В. М. ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ В ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КІБЕРЗЛОЧИНИ	237
Курята Л. Л. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВА	242
Лапкін А. В. ЗДІЙСНЕННЯ ПРОКУРОРОМ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ.....	244
Левицький А. О. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІЗНАНЬ СПІВРОБІТНИКАМИ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ	248
Лісіцький А. В. ПОНЯТТЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	251
Лісогор В. Г. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ.....	254

Літвінова І. Ф. АВТОМАТИЗОВАНІ ЕЛЕКТРОННІ БАНКИ ДАНИХ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО Й ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ВІДОМОСТІ, КОЛЕКЦІЇ, КАРТОТЕКИ, ФОНДИ	256
Лозова С. М., Кокорін О. В., Лозовий А. О. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ОСВІТЛЕННЯ ПІД ЧАС ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ	259
Лось Ю. Р., Миrowsька А. В. ВИКОРИСТАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	262
Лук'яничков Б. С., Микитенко О. Б. АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ В РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ, БОЄПРИПАСІВ І ВИБУХІВКИ	265
Ляпун Н. М., Коваленко Н. В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ І ВИЗНАЧЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	268
Мазур М. І. ВИЯВЛЕННЯ І ВИЛУЧЕННЯ ЗАПАХОВИХ СЛІДІВ ЛЮДИНИ НА МІСЦІ ПОДІЇ	271
Максимчук І. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА ЕКСПЕРТИЗИ ОТРУЙНИХ РЕЧОВИН	274
Малярчук О. М. МОЖЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	277
Мамедова Л. Ш. ФОРМУВАННЯ ОКРЕМОЇ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	279
Марков М. М., Тишкевич А. І. ТАКТИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, УЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ	282
Миrowsька А. В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ІНСПЕКТОРА-КРИМІНАЛІСТА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	284
Моргун Н. С., Моргун А. Д. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ	288

Нагайник Т. Г. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ У ВИКЛАДАННІ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ.....	291
Негребенький В. В. БІОМЕТРИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ	293
Несен О. О. ПСИХІЧНИЙ СТАН ОСОБИ, ЯКА ВЧИНЯЄ САМОГУБСТВО	296
Нечеснюк М. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ТЕХНІЧНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ДОКУМЕНТІВ	299
Нікітіна-Дудікова Г. Ю. ФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ	304
Обшалов С. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО ТА ПРАЦІВНИКА ОПЕРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛУ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	307
Павлик М. П. ОБСТАНОВКА Й УМОВИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НАДАННЯМ ПОСЛУГ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ	310
Павлова Н. В., Рудницька К. С. ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ.....	314
Падалка Л. О. КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ.....	317
Патик А. А. СТАН ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСПЕКТОРІВ-КРИМІНАЛІСТІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ.....	321
Патик Л. Л. ПИТАННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ЗРАЗКІВ ДЛЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	323

Перушко М. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ПРАВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	325
Письменний Д. П. СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНА ГРУПА: ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ.....	328
Плетенецька А. О. ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД У ПРАЦІВНИКІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР. СУДОВО-МЕДИЧНА ОЦІНКА.....	331
Плосконос А. І. ЛЖЕСВІДЧЕННЯ ТА НЕПРАВДИВІ ПОКАЗАННЯ ЯК ФОРМИ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ ОРГАНІЗОВАНІ ГРУПИ	334
Примак Р. М., Приходько Ю. П. СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИХ СИСТЕМ У ТРАСОЛОГІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗИ ЗАМКІВ І ЗАПИРАЮЧИХ ПРИСТРОЇВ	337
Проценко А. М. ОДНОЧАСНИЙ ДОПИТ ДЕКІЛЬКОХ ЕКСПЕРТІВ У СУДІ.....	339
Пряха А. О. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ...	343
Пясковський В. В., Бистрицький Б. Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ УЧИНЕННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ	346
Рец В. В. ВСТУП ДО МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ДОВЕДЕННЯ ДО САМОГУБСТВА ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	349
Руденька І. О. СУДОВО-ГЕМОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І ЗАВДАННЯ.....	352
Рудницька К. Г. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЯВУ ІНТЕРЕСУ ДО ДІЯЛЬНОСТІ СЕРІЙНИХ УБИВЦЬ.....	354

Савчук А. І. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	357
Саєнко Г. Ю. ОЦІНКА СУДОМ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА ЯК ДЖЕРЕЛА ДОКАЗІВ	359
Свириденко С. М. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ГАЛУЗІ ФОТОТЕХНІКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	363
Свобода Є. Ю., Михальчук Т. В. ПОРЯДОК ВИЛУЧЕННЯ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ І ПРЕКУРСОРІВ.....	365
Сезонов В. С. ОСОБЛИВОСТІ ОТРИМАННЯ ЗРАЗКІВ ДЛЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТІВ, ВИГОТОВЛЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ	369
Семенов В. В. ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	371
Сербін М. М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОДНОЧАСНОГО ДОПИТУ ДВОХ ЧИ БІЛЬШЕ ВЖЕ ДОПИТАНИХ ОСІБ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЕЧ ІЗ МІСЦЯ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	375
Сидоренко О. В. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАБІЛІЗАТОРІВ У СКЛАДІ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ ЯК ОДНА З ОЗНАК ДЛЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	377
Синоверська Т. І. ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ОГЛЯДУ ВЕБ-СТОРІНКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ	378
Слепко Б. В. РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ	382
Сокиран Ф. М. ВИДИ ТА ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	384

Сом К. С. ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ	386
Сорока І. В. АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ЗА ФАКТАМИ КРАДІЖОК МАЙНА ГРОМАДЯН, УЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІМИ	389
Спасенко К. О. АСПЕКТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИННИХ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ З ПІДВИЩЕНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ	392
Степанова Д. О. ЗМІСТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ФІКСАЦІЇ ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	394
Стужук А. О. ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЗА ОЗНАКАМИ ЗОВНІШНОСТІ.....	397
Сьомін О. Є. РОЛЬ ДАКТИЛОСКОПІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	400
Тальянчук Л. С. ТИПОВІ ПОМИЛКИ, ЩО ТРАПЛЯЮТЬСЯ В ПОСТАНОВАХ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОЧЕРКОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ І СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТАХ ДО НИХ.....	402
Тігаренко К. І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА В ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ	405
Усаткін Д. Г. СУТНІСТЬ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГРУПОВОГО ПОРУШЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ	407
Фазан В. М. РОЗУМІННЯ ТРАСОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ НАУКИ	409
Файєр І. В. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ	412
Федоренко О. А. ДІЯЛЬНІСТЬ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У ВИЯВЛЕННІ ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	415

Федченко В. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЮ ГРУПОЮ	417
Фурман Я. В. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ (ПРИСТРОЇВ) У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	421
Хованова Д. О. КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВУ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....	424
Ходанович В. О. АСПЕКТИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	426
Циганюк Ю. В. СПІВВІДНОШЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ЕКСПЕРТА ТА СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	429
Чорний М. В., Терьoshiна О. М. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ НАСИЛЬСТВО В СІМ'І	431
Чуприна О. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ СТАНІВ ЗАЛЕЖНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	434
Чучко В. В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПЛАНУВАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВА ПІД ЧАС КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ	437
Шарай Л. Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ЗМАГАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ	440
Шарай Є. В. ФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ ДО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	442
Шведова О. В., Луценко В. А. ВИЗНАЧЕННЯ РУКИ І ПАЛЬЦЯ, ЯКИМИ ЗАЛИШЕНІ СЛІДИ	444

відповідні експертизи проводяться в державних експертних установах МОЗ України та МВС України. Разом з цим не визначено місце молекулярно-генетичної експертизи в системі судових експертиз, що, знову ж таки, пов'язано із відсутністю чіткого уявлення про місце судової генетики у системі вітчизняного наукового знання. Вважаємо, що віднесення її до сфери криміналістичної науки допоможе у вирішенні цієї проблеми.

На нашу думку, виокремлення ДНК-аналізу (ДНК-профілювання, генотипоскопії, криміналістичного дослідження ДНК) саме в структурі вітчизняної криміналістичної науки як самостійної галузі криміналістичної техніки є найбільш доцільним рішенням, яке потрібно реалізувати для приведення до належного рівня стану наукового забезпечення цієї галузі.

Головними аргументами на користь вищевказаного вважаємо наступні: 1) криміналістична теорія ідентифікації є підґрунтям для методології порівняльного дослідження індивідуальних генетичних ознак; 2) сліди людини як об'єкт вивчення з метою розкриття кримінальних правопорушень вивчає саме криміналістика; 3) криміналістична наука завжди виконувала функцію адаптації досягнень інших наук до вирішення завдань судочинства; 4) головною метою ДНК-аналізу є забезпечення потреб правоохоронних органів у розкритті злочинів, чим займається саме криміналістика; 5) крім судово-експертного напрямку, важливим для вирішення практичних завдань є розвиток технологій виявлення та вилучення слідів біологічного походження та біологічних зразків під час слідчих (розшукових) дій за допомогою засобів і методів криміналістичної техніки; 6) важливо підкреслити, що питання одержання, зберігання та використання індивідуальної генетичної інформації про людину потребує належного правового регулювання, а криміналістика як наука, яка містить юридичну складову, може на належному рівні розробляти відповідні положення.

Крім того, на користь розвитку дослідження ДНК як окремого розділу криміналістичної техніки свідчить найвищий, порівняно з іншими галузями, рівень точності результатів молекулярно-генетичного аналізу в ідентифікації особи та включення відповідних складових частин до структури криміналістики (судової науки) в зарубіжних країнах.

Підсумовуючи викладене відзначимо, що криміналістичне дослідження ДНК (ДНК-аналіз) доцільно визначити як розділ криміналістичної техніки, який вивчає індивідуальні генетичні ознаки живих організмів, що містяться в їхній ДНК, з метою ідентифікації та вирішення діагностичних завдань під час розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Стратонов Василь Миколайович,
професор кафедри галузевого права
Херсонського державного університету,
доктор юридичних наук, професор;
Михайлова Юлія Володимирівна,
студентка Чорноморського національного
університету ім. Петра Могили

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЙ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ

На сьогодні актуальності набувають проблеми кваліфікації дій працівників медичної сфери діяльності. Оскільки в умовах пандемії викликані COVID-19 є суттєва загроза суспільству загалом та окремим громадянам зокрема, а дії (іноді бездіяльність) лікарів може призвести до самих страшних наслідків, а саме смерті людини. Тому працівникам правоохоронних органів, слід вміти оцінювати слідчі ситуації які можуть скластись у їх практичній діяльності, давати їм правильну кримінально-правову оцінку. Кримінальна відповідальність є найбільш суворим видом юридичної відповідальності медичних працівників за правопорушення, що вчиняються ними під час здійснення професійної діяльності яка наступає за злочини, які вчиняються медичними працівниками і є злочинами проти життя та здоров'я особи, як це передбачено Кримінальним кодексом України [1].

Відповідно до статті 80 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі ОСНОВИ) [2] особи, винні у порушенні законодавства про охорону здоров'я, несуть: цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством України. При цьому, слід зазначити, що згідно з частиною третьою статті 34 цього Закону лікар не несе відповідальності за здоров'я хворого у разі відмови останнього від медичних приписів або порушення пацієнтом встановленого для нього режиму.

Злочини за якими можуть бути кваліфіковані дії медичних працівників: неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 131 КК України); розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної хвороби (ст. 132 КК України); незаконне проведення абортів (ст. 134 КК України); незаконна лікувальна діяльність (ст. 138 КК України); ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України); неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України); порушення прав пацієнта (ст. 141 КК України); незаконне проведення дослідів над людиною (ст. 142 КК України); порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини (ст. 143 КК України);

насильницьке донорство (ст. 144 КК України); незаконне розголошення лікарської таємниці (ст. 145 КК України).

Узагальнений аналіз даних норм показав, що в основному санкції зазначених норм передбачає покарання у вигляді: виправні роботи на строк до 2 років; обмеження волі на строк до 2 років; позбавленням волі на строк до 2 років. *Водночас, слід також врахувати можливість застосування до медичного чи фармацевтичного працівника більш суворого покарання, якщо вчинення дії чи бездіяльності, про які йшлося вище, спричинили тяжкі наслідки саме неповнолітньому.* Такі дії караються: обмеженням волі на строк до 5 років; позбавленням волі на строк до 3 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років. Як на нашу думку, такі санкції є досить помірними, і, не можуть мотивувати особу не вчиняти протиправні дії.

Для лікарів, фармацевтів передбачено КК України додатковий (факультативний) вид покарання, а саме *позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років.* Застосування саме цієї санкції є найбільш болюче для більшості лікарів. Тому потрібно враховувати даний висновок.

З метою визначення надання некваліфікованої, неповної або помилкової медичної допомоги (послуги) та причинного зв'язку між діями медичного працівника та негативними наслідками які наступили, необхідним є проведення судово-медичної експертизи.

Провадження судово-медичної експертизи регламентується *Законом України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 № 4038-ХІІ, Інструкцією про проведення судово-медичної експертизи, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.95 р. № біз змінами і доповненнями 27.02.2020 [3; 4].*

Судово-медична експертиза проводиться в усіх випадках в процесі провадження так званих «лікарських справ», обов'язково призначається проведення комісійної судово-медичної експертизу. При цьому не слід забувати про корпоративні принципи. Адже лікарі з однієї лікарської установи, та навіть невеликого (провінційного) міста знають один одного і можуть давати не категоричні, а ймовірні висновки. Тому проведення таких експертиз краще доручати фахівцям суміжних районів. При цьому виникнуть проблеми іншого ґатунку: транспорт, відстань, обмеження часу тощо.

Звичайно працівникам правоохоронних органів необхідно пам'ятати і про обставини, які виключають притягнення медичного працівника до кримінальної відповідальності. А до них можемо віднести: *хвороба самого медичного працівника; непереборна сила; відсутність кваліфікації для надання конкретного виду допомоги; стан крайньої необхідності; відсутність необхідних ліків, інструментів для надання медичної допомоги.* Аналіз статистичних даних показав, що у 2019-2020 рр. у діяльності правоохоронних органів та відповідно у судах найбільше кримінальних проваджень проти медичних працівників (лікарів)

розглядалось за такими злочинами як: неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою (ст. 131 Кримінального кодексу України (КК України)); ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України); неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України); порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини (ст. 143 КК України); порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням (ст. 325 КК України). Як бачимо лише половина діючих норм КК України умовно кажучи працює. Тому зазначені питання потребують додаткової уваги.

В період коли йде боротьба з подоланням наслідків пандемії *варто зауважити, що, згідно з ч. 4 ст. 34 ОСНОВ, лікар не несе відповідальності за здоров'я хворого в разі відмови останнього від медичних приписів або порушення пацієнтом встановленого для нього режиму.* Водночас, практична реалізація зазначеного положення, матиме місце виключно за наявності відповідних доказів, щодо відмови особи від медичних приписів (зокрема, письмової заяви особи тощо), або щодо порушення пацієнтом відповідного режиму, факт доведення та встановлення чого на практиці є досить складним. Тому в зазначеній ситуації досить актуальними є останні зміни, які внесені до положень Основ та пов'язані з праввідносинами лікування особи, хворої на коронавірусну хворобу (COVID-19). Відповідно до нової ч. 4 ст. 44 Основ, в інтересах лікування особи, хворої на коронавірусну хворобу (COVID-19), підтверджену за результатами лабораторного тестування, згідно з протоколом надання медичної допомоги за умови отримання інформованої згоди на медичне втручання відповідно до цього Закону можуть також застосовуватися: незареєстровані лікарські засоби, що рекомендовані офіційним органом відповідних країн для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) у відповідній країні; зареєстровані лікарські засоби за показаннями, не зазначеними в інструкції для медичного застосування, за умови наявності доведеної ефективності щодо лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) та/або якщо такі лікарські засоби рекомендовані офіційним органом відповідних країн для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) у відповідній країні. Особлива увага у даній ситуації має приділятися належному оформленню порядку лікування та перебування особи, хворої на коронавірусну хворобу (COVID-19), оскільки під час медичного втручання до вказаної особи передбачається застосування досить нових лікарських засобів, дія яких ще немає перевічених часом результатів та відповідно може призвести до негативних наслідків для стану здоров'я або життя такої особи, що у свою чергу є підставою для притягнення до кримінальної відповідальності відповідного лікаря.